

Förslag till strategi för utveckling av missbruks- och beroendevården i Norrbotten

Bakgrund

Landstinget och kommunerna har ett gemensamt ansvar för missbruks- och beroendevården i Norrbotten. Insatserna handlar framförallt om att tillgodose behov av tillnyktring, abstinensbehandling, medicinsk diagnostik och behandling samt att erbjuda olika former av psykosocialt stöd och psykosocial behandling.

Revisionsrapport för missbruks- och beroendevården omfattande landstingets och hälften av norrbottenskommunernas verksamhet och landstingets programberedning konstaterar samstämigt att missbruks- och beroendevården i länet behöver utvecklas. Beroende på var man bor i länet har man olika förutsättningar att få vård och stöd för sitt missbruk. Det finns också behov av att tydliggöra mål, ansvarsförhållanden och vårdnivåer och att tydliggöra samarbetsytan mellan länets kommuner och landstinget.

Landstingsstyrelsen beslutade den 5 mars i år att i samarbete med länets kommuner initiera insatser som bidrar till att personer med missbruks- och beroendeproblem erbjuds jämlik vård i hela länet. I uppdraget ingår att tillförsäkra att det planerade kompetenscentrat för missbruks- och beroendevård etableras i samverkan med länets kommuner.

I regeringens proposition 2012/13:77 *God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården* föreslås ändringar i hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen. Genom ändringarna införs en skyldighet för landsting och kommuner att ingå gemensamma överenskommelser om samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel eller dopningsmedel. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2013.

En revidering av de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården från 2007 pågår och en preliminär version beräknas vara klar våren 2014

Syfte

Det övergripande syftet är att stärka samverkan mellan landsting och kommuner för att bättre tillgodose behovet av vård, stöd och behandling för personer med missbruks- och beroendeproblem i hela länet.

Ett annat syfte är att tydliggöra ansvarsförhållandena inom och mellan huvudmännen i enlighet med de föreslagna ändringarna i hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen utifrån den enskildes behov.

Framgångsfaktorer

En förutsättning för att uppnå syftet är det i länet tecknas en gemensam överenskommelse mellan huvudmännen som tydliggör ansvarsfördelningen för målgruppen utifrån den enskildes behov.

Några viktiga utgångspunkter i arbetet med att arbeta fram överenskommelse är att det görs i:

- Dialog

- Samverkan
- Öppenhet

Införandet av närsjukvård i landstinget ger goda förutsättningar för att den enskilde får sina behov tillgodosedda utifrån ett helhetsperspektiv och i nära samarbete med kommunerna.

Samtidiga insatser som utgår från den enskildes behov och inte utifrån ett organisationsperspektiv har visat sig ge de bästa resultaten när det gäller effekter av insatser riktade till personer med missbruks- och beroendeproblem. Man kan snarare tala om en "vårdfläta" där olika insatser integreras och samspelar med varandra än det mer etablerade begreppet "vårdkedja" där den ena insatsen avslutas och följs av nästa insats.

Uppdrag

En projektgrupp formeras med deltagare från divisionerna vuxenpsykiatri, primärvård, medicinska specialiteter och länets kommuner med uppdrag att utarbeta förslag till överenskommelse i länet.

Genom uppdatering och revidering av tidigare beslutad gemensam länsstrategi för missbruks- och beroendevården i Norrbotten med ingående kompetenscentrum är målet att åstadkomma en kunskapsbaserad och jämlik vård i hela länet.

Insatserna ska ta sin utgångspunkt i evidensbaserad vård och evidensbaserad praktik där erfarenheter från organisationer som företräder patienter, brukare och närstående tas till vara för att utveckla vården utifrån den enskildes behov.

Projektgruppen ska i bred process med berörda verksamheter och med kontinuerliga avrapporteringar till ansvarig styrgrupp och politiker utarbeta förslaget till överenskommelse.

Ledorden för utvecklingen av missbruks- och beroendevården i länet är ökad kvalitet och likvärdighet, ökad tillgänglighet liksom stärkt samverkan mellan huvudmännen.

I uppdraget ingår även att nära följa utvecklingen på nationell nivå avseende bland annat revideringen av de nationella riktlinjerna för missbruks- och beroendevården.

Arbetet ska bedrivas skyndsamt och avrapporteras senast den 31 dec 2013.

Uppföljning

För att säkerställa att överenskommelsen leder till förbättringar för den enskilda individen är det angeläget att överenskommelsen följs upp. Överenskommelsen ska därför innehålla mål och mått som möjliggör systematisk uppföljning av planering, genomförande, resultat och utveckling.

Regeringen kommer genom Socialstyrelsen att följa upp huvudmännens genomförande av överenskommelserna i landet.

Länsstyrgruppen ansvarar för att samlad uppföljning på länsnivå görs under 2014 med rapportering till den politiska samverkansberedningen. Lokalt ska landstinget och kommunerna inom respektive närsjukvårdsområde tillse att insatserna kommer målgruppen till godo och rapportera eventuella avvikelser som bör rättas till.